

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9078 af 14/12/2011 (Gældende)

Påbud om at sikre mod generende blænding fra vinduer og lyse vægge, og reflekser på pc-skærme

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejds miljøklagenævnet, j.nr. 5900365-11

Påbud om at sikre mod generende blænding fra vinduer og lyse vægge, og reflekser på pc-skærme

Resumé

Ved et tilsynsbesøg på et bibliotek konstaterede Arbejdstilsynet generende blænding fra solens stråler og lysets genskær fra vinduer og rummets lyse overflader og kraftigt genskin fra computerskærmene i bibliotekets skrankeområde.

Der arbejder 2-4 ansatte ved skrankeområdet. De ansatte arbejder i skrankeområdet i minimum 3 timer om dagen og normalt 5-6 timer om dagen.

Arbejdstilsynet gav kommunen påbud om at sikre mod generende sollys og genskin i skrankeområdet på biblioteket.

Det fremgår af § 42, i arbejdsmiljøloven, at arbejdsstedet skal være indrettet således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 25, stk. 1, i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning, at vinduer og ovenlys skal være udført, placeret og eventuelt afskærmet således, at de ikke medfører blænding.

Det fremgår af § 3, stk. 1 og 5, i bekendtgørelsen om arbejde med skærmterminaler, at arbejde, hvor en ansat regelmæssigt og i en ikke ubetydelig del af sin normale arbejdstid anvender en skærmterminal, skal opfylde bekendtgørelsens særlige krav til skærmterminaler, som anført i bekendtgørelsens bilag.

Det fremgår af bilag 1, pkt. 1b og 2c, i bekendtgørelsen om arbejde med skærmterminaler, at skærmterminalarbejdspladsen skal være indrettet således, at lyskilder, såsom vinduer og andre åbninger, gennemsigtige eller gennemskinnelige vægge samt lysfarvet udstyr eller lysfarvede vægge ikke forårsager direkte blænding og ikke medfører generende reflekser på skærmen.

Vinduerne skal være forsynet med en passende indstillelig afskærmning, som kan dæmpe det dagslys, der falder ind på skærmterminalarbejdspladsen.

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse, således at kommunen skal sikre mod generende blænding fra vinduer og lysfarvede vægge og generende reflekser på pc-skærme i skrankeområdet på kommunens bibliotek.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ved flere tilsynsbesøg havde oplevet solens stråler og lysets genskær fra vinduer og rummets lyse overflader og kraftigt genskin fra computerskærmene i skrankeområdet som generende.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde herved vægt på, at de udvendige vindueslameller, som normalt anvendes til lodrette vinduer, anvendes til skråvinduer, og at solens stråler derfor imod hensigten passerer imellem lamellerne. Nævnet lagde desuden vægt på, at det ved tilsynsbesøgene blev oplyst, at der opleves et kraftigt genskin fra computerskærmene.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde yderligere vægt på, at de 2-4 ansatte arbejder i skrankeområdet i minimum 3 timer om dagen og normalt 5-6 timer om dagen, og at generende sollys og genskin kan medføre risiko for muskelspændinger og hovedpine.

[adressat udeladt]

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 13. december 2011 behandlet [navn udeladt]'s klage over Arbejdstilsynets afgørelse af den 18. marts 2011, hvorved [navn udeladt] fik påbud om at sikre mod generende sollys og genskin i skrankeområdet på [navn udeladt].

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets afgørelse, således at [navn udeladt] skal sikre mod generende blænding fra vinduer og lysfarvede vægge og generende reflekser på pc-skærme i skrankeområdet på [navn udeladt].

[navn udeladt] skal efterkomme nævnets afgørelse senest den 11. juni 2012, og kommunen skal senest den 18. juni 2012 give Arbejdstilsynet en tilbagemelding om, at påbuddet er efterkommet.

B E G R U N D E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøgene den 7. og 24. februar 2011 oplevede solens stråler og lysets genskær fra vinduer og rummets lyse overflader og kraftigt genskin fra computerskærmene i skrankeområdet i biblioteket som generende.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herved vægt på, at de udvendige vindueslameller, som normalt anvendes til lodrette vinduer, anvendes til skråvinduer, og at solens stråler derfor imod hensigten passerer imellem lamellerne.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger endvidere vægt på, at det ved tilsynsbesøgene blev oplyst, at der opleves et kraftigt genskin fra computerskærmene.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herudover vægt på, at der arbejder 2-4 ansatte ved skrankeområdet. De ansatte arbejder i skrankeområdet i minimum 3 timer om dagen, og normalt 5-6 timer om dagen.

Det er desuden oplyst, at lokalet om sommeren bliver meget varmt og solrigt.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger endelig vægt på, at generende sollys og genskin kan medføre risiko for muskelspændinger og hovedpine.

Efter arbejdsmiljølovens § 42 skal arbejdsstedet være indrettet således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Efter reglerne om faste arbejdssteders indretning skal vinduer og ovenlys være udført, placeret og eventuelt afskærmet således, at de ikke medfører blænding.

Det fremgår af reglerne om arbejde ved skærmterminaler, at skærmterminalarbejdspladsen skal være indrettet således, at lyskilder, såsom vinduer og andre åbninger, gennemsigtige eller gennemskinnelige vægge samt lysfarvet udstyr eller lysfarvede vægge, ikke forårsager direkte blænding og ikke medfører generende reflekser på skærmen.

Det fremgår endvidere af reglerne, at vinduerne skal være forsynet med en passende indstillelig afskærmning, som kan dæmpe det dagslys, der falder ind på skærmterminalarbejdspladsen.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet har ved afgørelsen anvendt følgende regler:

Om Arbejdstilsynets ret til at give påbud:

- § 77, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.

Om arbejdsstedets indretning:

- § 42, stk. 1 og § 43, i lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010
- § 25, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning.

Om arbejde ved skærmterminaler:

- § 3, stk. 1 og § 5, jf. bilag 1, pkt. 1b og 2c, i bekendtgørelse nr. 1108 af 15. december 1992 om arbejde ved skærmterminaler.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

OPLYSNINGERNE I SAGEN

Sagen er afgjort på grundlag af de dokumenter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet samt [navn udeladt]'s e-mails af den 28. og den 29. september 2011.

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

[stilling]

Kopi til:

- [navn udeladt]
- [navn udeladt]

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

Kapitel 6

Arbejdsstedets indretning

§ 42. Arbejdsstedet skal indrettes således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 43. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning af faste, midlertidige, skiftende og udendørs arbejdssteder, herunder om

- 1) arbejdsrum, f.eks. loftshøjde, luftrum, gulve, vægge, lofter, belysning, temperatur, luftfornyelse og støj,
- 2) velfærdsforanstaltninger m.v., f.eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter, vaske- og baderum samt sovesteder og stole,
- 3) udgangsforhold, f.eks. færdselsveje, trapper og udgange.

Stk. 2. Det kan i reglerne i medfør af stk. 1 fastsættes, at de gælder for udlejere af bygninger, lokaler, arealer mv.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

...

Bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning

...

Kapitel 5

Arbejdsrum

...

§ 25. Arbejdsrum skal have en sådan tilgang af dagslys, at de er velbelyste. Vinduer og ovenlys skal være udført, placeret og eventuelt afskærmet således, at de ikke medfører blænding, overophedning eller generende kuldenedfald.

Stk. 2. Der skal fra arbejdsrum være udsyn til omgivelserne gennem vinduer eller lignende.

Stk. 3. Hvis vinduer, tagvinduer og ovenlysvinduer kan åbnes, lukkes, justeres og fastgøres, skal det kunne ske på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Det skal sikres, at åbne vinduer, tagvinduer og ovenlysvinduer ikke udgør fare.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke, hvis arbejdets art ikke tillader dagslys og kan desuden fraviges helt eller delvist, hvis deres gennemførelse vil betyde en afgørende ulempe for virksomhedens drift.

...

Bekendtgørelse nr. 1108 af 15. december 1992 om arbejde ved skærmterminaler

Særlige bestemmelser

§ 3. Ved arbejde, hvor en ansat regelmæssigt og i en ikke ubetydelig del af sin normale arbejdstid anvender en skærmterminal, gælder endvidere de særlige bestemmelser i §§ 4-6.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke ved:

- 1) EDB-systemer i forbindelse med fører/betjeningspladser på køretøjer og maskiner
- 2) EDB-systemer, installeret på eller i et transportmiddel, og som er beregnet til at styre/overvåge transportmidlet
- 3) EDB-systemer, der først og fremmest er beregnet til brug for andre end de ansatte
- 4) bærbare computere (PC'ere), som ikke fast bruges på en arbejdsplads
- 5) regnemaskiner, kasseapparater og alt udstyr, der har et lille display til at vise data eller måleværdier, som er nødvendig for den direkte anvendelse af dette udstyr
- 6) traditionelle skrivemaskiner med display.

...

§ 5. Skærmterminalarbejdspladsen skal indrettes i overensstemmelse med kravene i bilaget.

...

Bilag

Indledende bemærkninger

De i bilaget nævnte krav finder anvendelse, hvis de i bilaget nævnte elementer findes på skærmterminalarbejdspladsen, og hvis arbejdsopgavernes særlige krav eller karakteristika ikke forhindrer det.

1. Udstyr.

a) Generel bemærkning

Anvendelse af udstyret må ikke i sig selv udgøre en fare for den ansattes sikkerhed og sundhed.

b) Skærmen

Tegnene på skærmen skal være veldefinerede og klart formet, de skal være tilstrækkeligt store, og der skal være tilstrækkelig plads mellem tegn og mellem linier.

Billedet skal være stabilt, fri for flimmer og må ikke udvise ustabilitet af anden karakter.

Luminansen og/eller lyskontrasten mellem tegnene og baggrunden skal nemt kunne justeres af den person, der anvender skærmterminalen, og også let kunne indstilles efter ydre forhold.

Skærmterminalen skal uden besvær kunne drejes og vippes således, at den kan tilpasses brugerens behov.

Der kan ligeledes anvendes særskilt sokkel til skærmen eller indstilleligt bord.

Generende reflekser og spejlinger i skærmen skal undgås.

c) Indlæsnings-/styringsudstyr

Indlæsnings-/styringsudstyr (tastatur, mus m.v.) skal udformes, så hensigtsmæssige arbejdsstillinger og arbejdsbevægelser sikres.

Tastaturet skal kunne skråtstilles og være adskilt fra skærmen således, at den ansatte kan anvende hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser, der ikke fremkalder træthed i arme og hænder.

Der skal være tilstrækkelig plads foran tastaturet og andet indlæsnings-/styringsudstyr til, at brugeren kan hvile hænder og arme på bordpladen.

Tastaturet skal have en mat overflade for at undgå reflekser.

Tastaturet og tasterne skal udformes med henblik på at lette anvendelsen af tastaturet.

Symbolerne på tasterne skal fremstå med tilstrækkelig kontrast og være læselige i den anvendte arbejdsstilling.

d) *Arbejdsbord eller -flade*

Arbejdsbordet eller arbejdsfladen skal have lavreflekterende overflade. Arbejdsbordet/-fladen skal være tilstrækkelig stort og muliggøre en fleksibel opstilling af skærm, tastatur, dokumenter og øvrigt tilbehør.

Konceptholderen skal være stabil og kunne indstilles i alle relevante retninger. Den skal under arbejdet være placeret således, at behovet for generende hoved- og øjenbevægelser mindskes mest muligt.

Der skal være tilstrækkelig plads til, at den ansatte kan anvende hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser.

e) *Arbejdsstol*

Arbejdsstolen skal være stabil, sikre brugeren bevægelsesfrihed og en hensigtsmæssig arbejdsstilling.

Stolesædet skal kunne indstilles i højden.

Stoleryggen skal kunne indstilles i højden og skal kunne skråtstilles.

Der stilles en egnet fodskammel til rådighed for dem, der måtte ønske det.

2. Arbejdspladsen

a) *Pladskrav*

Skærmterminalarbejdspladsen skal være dimensioneret og indrettet således, at der er tilstrækkelig plads til at skifte arbejdsstilling og arbejdsbevægelser.

b) *Belysning*

Almenbelysning og særbelysning (arbejdslamper) skal sikre tilstrækkelig belysning og en passende kontrast mellem skærm og omgivelser under hensyntagen til arbejdets karakter og brugerens synsbehov.

Generende blænding og reflekser på skærmen eller på andet udstyr skal undgås ved at samordne indretningen af lokaler og skærmterminalarbejdspladser med placeringen og kunstige lyskilders tekniske egenskaber.

c) *Reflekser og blænding*

Skærmterminalarbejdspladsen skal være indrettet således, at lyskilder, såsom vinduer og andre åbninger, gennemsigtige eller gennemsiknelige vægge samt lysfarvet udstyr eller lysfarvede vægge, ikke forårsager direkte blænding og ikke medfører generende reflekser på skærmen.

Vinduerne skal være forsynet med en passende indstillelig afskærmning, som kan dæmpe det dagslys, der falder ind på skærmterminalarbejdspladsen.

d) *Støj*

Der skal i forbindelse med indretningen af skærmterminalarbejdspladsen tages hensyn til, at støj fra dertil hørende udstyr navnlig ikke må virke forstyrrende på opmærksomheden eller samtalehæmmende.

e) *Varme*

Udstyr, der hører til skærmterminalarbejdspladser/-erne, må ikke frembringe så kraftig varme, at det kan være til gene for de ansatte.

f) *Stråling incl. lavfrekvente elektromagnetiske felter*

Stråling, der ikke stammer fra den synlige del af det elektromagnetiske spektrum, skal reduceres mest muligt af hensyn til beskyttelsen af den ansattes sikkerhed og sundhed.

g) *Luftfugtighed*

Der skal tilvejebringes og holdes en passende luftfugtighed.

3. Samspil datamat/menneske

Arbejdsgiveren skal ved udarbejdelse, valg, indkøb og ændringer af programmer samt ved fastlæggelse af arbejdsopgaver, der medfører anvendelsen af skærmterminaler, tage hensyn til følgende faktorer:

- a) Programmet skal være tilpasset det arbejde, der skal udføres
- b) Programmet skal være let at anvende og om nødvendigt kunne tilpasses brugerens kundskabs- og erfaringsniveau; der må ikke anvendes kvantitativ eller kvalitativ kontrol uden de ansattes vidende
- c) systemerne skal give de ansatte oplysninger om arbejdets forløb
- d) systemerne skal give oplysningerne i et format og en rytme, der er tilpasset brugerne
- e) der skal anvendes ergonomiske principper især med henblik på brugerens arbejde med data.

...

At-vejledninger mm.

At-vejledning D.2.3 om skærmarbejde